

Leidraad voor de
Gemeenteraadsverkiezingen

18 maart 2026

Inhoudsopgave

1. Voorwoord.....	4
2. Belangrijkste data.....	5
3. Registratie aanduiding politieke groeperingen	6
4. Kandidaatstelling.....	8
5. Verkiezingsdag	11
6. Uitslag.....	11
7. Benoeming	11
8. Contactpersonen	12
 bijlage 1: stroomschema registratie aanduiding politieke groeperingen	13
bijlage 2: relevante wetsteksten en antwoorden op veelgestelde vragen	14

Voorwoord

Op 18 maart 2026 vinden de verkiezingen voor de leden van de gemeenteraad plaats. Om u als partij een overzicht te geven wat er van u verwacht wordt en welke data daarbij van belang zijn, is deze leidraad opgesteld. Wij hopen dat dit een bruikbare handreiking is in de aanlooperperiode naar de verkiezingen.

In deze leidraad vindt u een overzicht van de belangrijkste data, uitleg over de procedures voorafgaand aan de verkiezingen, het verloop van de verkiezingsdag, de gang van zaken rond de benoeming en de contactpersonen. De belangrijkste zaken zijn in blauw gearceerd. In de bijlagen vindt u een stroomschema gericht op het registratieproces en de relevante wetsteksten en antwoorden op veel gestelde vragen.

De organisatie van de verkiezingen vindt in samenwerking plaats met onder andere dienstverlening en communicatie.

Als u meer vragen heeft of nadere informatie wenst dan kunt u contact opnemen met de griffie of een van de andere contactpersonen.

Wij wensen u veel succes bij de voorbereidingen!

De griffier,

Matthijs van der Horst

2. Belangrijkste data

Hieronder volgt een beknopt overzicht van de belangrijkste data voor de Gemeenteraadsverkiezingen van 18 maart 2026.

22 december 2025	Laatste dag waarop verzoek tot registratie aanduiding politieke partij kan worden ingediend bij het centraal stembureau.
19 januari 2026	Laatste dag waarop waarborgsom kandidatenlijst moet zijn gestort op rekening gemeente (artikel H3, lid 1 Kiesbesluit).
	Afleggen verklaringen van ondersteuning in het gemeentehuis (artikel H4, lid 3 Kieswet).
Datum volgt nog	“Voorinlevering” stukken t.b.v. de kandidaatstelling, op afspraak.
2 februari 2026 09.00 – 17.00 uur	Dag van kandidaatstelling
3 februari 2026 16.00	Besloten zitting centraal stembureau: onderzoek ingeleverde kandidatenlijsten (artikel I1 Kieswet).
4 februari en 5 februari 2026 09.00 – 17.00 uur	Mogelijkheid tot herstellen verzuimen.
6 februari 2026 10.00 uur	Openbare zitting centraal stembureau over: geldigheid van de kandidatenlijsten; handhaving van de daarop voorkomende kandidaten; handhaving van de geplaatste aanduiding; het nummeren van de kandidatenlijsten
18 maart 2026 7.30 tot 21.00 uur	Dag van stemming
19 maart 2026	Openbare zitting van het gemeentelijk stembureau (GSB): controle van de processen-verbaal en vaststellen van de totaaltelling. Na goedkeuring van het GSB overdracht aan het centraal stembureau (CSB).
26 maart 2026 10.00 uur	Openbare zitting centraal stembureau (CSB) voor vaststelling van de uitslag (Artikel P20 Kieswet)
Datum volgt nog	Uitreiking kennisgeving van benoeming aan gekozen leden. Indeling wordt nog nader bekend gemaakt.
31 maart 2026	Geloofsbrievenonderzoek door oude raad (laatste samenkost raad in oude samenstelling).
1 april 2026	Eerste samenkost raad in nieuwe samenstelling.

3. Registratie aanduiding Politieke Groeperingen

Politieke groeperingen die in Hoorn onder een bepaalde aanduiding willen deelnemen aan de gemeenteraadsverkiezingen van 2026, moeten deze aanduiding uiterlijk op 22 december 2025 laten registreren. Zie hiervoor ook de bijlage “stroomschema registratie aanduiding gemeenteraadsverkiezingen”

Algemeen

Als een politieke groepering aan de gemeenteraadsverkiezingen wil deelnemen en boven de kandidatenlijst een aanduiding (naam) wil plaatsen, moet een registratieverzoek ingediend worden bij het centraal stembureau.

Heeft er géén registratie plaatsgevonden, of was die te laat, dan kan de groepering wel aan de verkiezing deelnemen, boven de kandidatenlijst staat dan alleen het lijstnummer.

Een politieke groepering hoeft niet voor iedere verkiezing opnieuw geregistreerd te worden. De registratie blijft gehandhaafd als men voor de verkiezing een geldige kandidatenlijst inlevert. Er hoeft dus geen zetel behaald te worden.

Het is mogelijk om de registratie van een aanduiding te wijzigen. De partij hoeft in dat geval niet opnieuw een waarborgsom te betalen, of een uittreksel uit het verenigingsregister of afschrift van de notariële akte te overleggen. Verzoeken ingediend na de drieënveertigste dag vóór de kandidaatstelling blijven voor de daaropvolgende verkiezingen buiten behandeling.

Doorwerking

Een landelijke partij die al voor de verkiezing van de leden van de Tweede Kamer der Staten Generaal of van de leden van Provinciale Staten een aanduiding heeft laten registreren, kan niet meer verzoeken om een registratie op een "lager" niveau. De registratie werkt automatisch door naar verkiezingen op "lager" niveau, tenzij de aanduiding zodanig overeenkomt met een al geregistreeerde aanduiding van een andere politieke groepering en dit tot verwarring kan leiden.

Toevoeging aan de aanduiding

Het is niet toegestaan lokale informatie aan bestaande geregistreeerde landelijke partijen toe te voegen (bijv. CDA Hoorn). Eventuele toevoegingen worden als nieuwe aanduidingen gezien.

Bevoegde bestuurders

Het registratieverzoek moet worden ingediend door de hiertoe bevoegde bestuurders. Wie dat zijn, blijkt uit de statuten en het gewaarmerkt bewijs van de inschrijving bij de Kamer van Koophandel.

Registratie niet verplicht

Registratie van een aanduiding is niet verplicht. Een politieke partij kan er ook voor kiezen om deel te nemen aan de verkiezing met een zogenoemde blanco lijst. In dat geval staat er alleen een nummer bovenaan de kandidatenlijst van de partij en op het stembiljet en geen naam.

Tijdstip registratie

Registratie kan in principe het hele jaar door. Een registratieverzoek ingediend na de drieënveertigste dag voor de kandidaatstelling blijft voor de eerstvolgende verkiezing buiten beschouwing en zal pas gelden voor de volgende verkiezingen. Voor deze gemeenteraadsverkiezing is de uiterste datum waarop politieke groeperingen kunnen registreren 22 december 2025.

Waarborgsom

Voor de registratie van (de naam of aanduiding van) een politieke groepering moet een waarborgsom worden betaald van € 112,50. De waarborgsom moet uiterlijk op de dag van indiening van het registratieverzoek zijn bijgeschreven op rekeningnummer **NL 55 BNGH 028 5004 182** ten name van gemeente Hoorn o.v.v. 'Waarborgsom registratie naam partij'.

De waarborgsom krijgt men terug als bij de eerstvolgende verkiezing na de beslissing op het registratieverzoek een geldige kandidatenlijst wordt ingeleverd.

Wanneer is registratie niet nodig?

- Landelijke politieke groeperingen die al geregistreerd zijn voor de verkiezingen van de Tweede Kamer of voor de Provinciale Staten van Noord-Holland hoeven zich niet opnieuw te registreren. De groepering moet wel een gemachtigde en plaatsvervangend gemachtigde aanwijzen, die bevoegd zijn namens de groepering op te treden. De gemachtigde (en diens plaatsvervanger) is op zijn beurt weer bevoegd om indieners van lijsten te machtigen de geregistreerde aanduiding boven de lijst te plaatsen.
- Bij de partijen die al zitting hebben in de raad. De plaatselijke groeperingen die al eerder geregistreerd zijn hoeven zich niet opnieuw te laten registreren.

Over te leggen stukken registratieverzoek

Een politieke groepering moet een vereniging met volledige rechtsbevoegdheid zijn. Een stichting is dus niet toegestaan. Als bewijs hiervan moet bij het verzoek om registratie worden overgelegd:

1. Een afschrift van de notariële akte waarin de statuten van de vereniging zijn vastgelegd.
2. Een bewijs van inschrijving in het verenigingsregister.

Daarnaast moet bij een verzoek om registratie worden ingeleverd:

3. Een bewijs van storting van een waarborgsom.
4. Een verklaring van de groepering waarbij een gemachtigde en plaatsvervangend gemachtigde worden aangewezen.

Beoordelingscriteria registratieverzoek

Het centraal stembureau beoordeelt de verzoeken tot registratie. Een verzoek wordt afgewezen in de volgende gevallen:

- Als de aanduiding in strijd is met de openbare orde;
- Als de aanduiding verwarrend is omdat hij geheel of in hoofdzaak overeenstemt met een al geregistreerde aanduiding van een andere politieke groepering, of met een aanduiding waarvoor al eerder een registratieverzoek is ingediend;
- Als de aanduiding anderszins misleidend is voor de kiezers;
- Als de aanduiding meer dan 35 letters of andere tekens bevat;
- Als de aanduiding geheel of in hoofdzaak overeenkomt met die van een door de rechter verboden en ontbonden rechtspersoon;
- Als op dezelfde dag bij het centraal stembureau een verzoek wordt ingediend tot registratie van dezelfde of nagenoeg dezelfde aanduiding.

Besluit

Het centraal stembureau neemt zo spoedig mogelijk een beslissing over het verzoek tot registratie. De gemachtigde ontvangt hiervan schriftelijk bericht. Daarnaast publiceert het centraal stembureau haar beslissing. Iedere belanghebbende kan binnen 6 dagen na publicatie beroep instellen bij de afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State.

4. Kandidaatstelling

Algemeen

Volgens de kieswet moeten de kandidatenlijsten op maandag 2 februari 2026 tussen 9.00 uur en 17.00 uur worden ingeleverd door een kiesgerechtigde inwoner. Alleen partijen die op de dag van de kandidaatstelling een geldige kandidatenlijst hebben ingeleverd, kunnen aan de verkiezing deelnemen. Alle formulieren worden tijdig beschikbaar gesteld en u wordt benaderd voor het maken van een afspraak.

Aanmaken kandidatenlijst in OSV

De kandidatenlijst (model H1) kunt u het makkelijkste aanmaken met ondersteunende software verkiezingen (OSV) die beschikbaar gesteld wordt door de kiesraad. In dit systeem worden de gegevens van de politieke groeperingen en de deelnemende kandidaten verwerkt. Alle documenten die u nodig heeft voor de kandidaatstelling kunt u via OSV aanmaken. U kunt OSV gratis verkrijgen bij de Kiesraad (www.kiesraad.nl). Hierover ontvangt u t.z.t. aanvullende informatie.

Als u de kandidatenlijst heeft aangemaakt en u wilt deze laten controleren, kunt u contact opnemen met Esther Dijk of Tycho Krom (zie contactgegevens). U moet de kandidatenlijst en bijlagen (zie over te leggen stukken) zelf uitprinten en laten ondertekenen door de kandidaten.

Ondersteuning

Uiteraard zorgen we bij dit proces voor ondersteuning. Als het aanmaken van een kandidatenlijst of andere documenten problemen oplevert, neemt u dan contact op.

Voorinlevering

Om ervoor te zorgen dat de kandidaatstelling soepel en snel verloopt, organiseren wij een voorinlevering. De datum hiervoor volgt op een later moment.

Bij de voorinlevering wordt gecontroleerd of de stukken voldoen aan de Kieswet. Als er verzuimen worden geconstateerd delen we dit direct mee. U kunt de verzuimen nog voor de dag van de kandidaatstelling herstellen. Wij ontvangen bij het inleveren van de stukken ook graag de contactgegevens van degene die wij kunnen benaderen met vragen of opmerkingen.

Stukken kandidaatstelling

- Een kandidatenlijst met max. 50 kandidaten;
- Een verklaring van de gemachtigde van een politieke groepering waarin de bevoegdheid wordt verleend aan de inleveraar om de aanduiding van de groepering boven de lijst te plaatsen;
- Een verklaring van instemming van iedere kandidaat met de kandidaatstelling;
- Kopie van een geldig legitimatiebewijs van iedere kandidaat en inleveraar;
- Indien van toepassing een verklaring van de gemachtigden (van meerdere groeperingen) dat de inleveraar bevoegd is om aanduidingen samen te voegen.

Eventueel:

- Vestigingsverklaringen van kandidaten die niet in de gemeente Hoorn wonen, dat zij bij benoeming in de gemeente Hoorn gaan wonen;
- Aanwijzing gemachtigde op H9 voor kandidaten die niet in Nederland wonen;
- H3-1-formulier waaruit de bevoegdheid van de persoon die de lijst inlevert blijkt (als gemachtigde niet zelf de lijst inlevert);
- Indien van toepassing een verklaring van de gemachtigden (van meerdere groeperingen) dat de inleveraar bevoegd is om aanduidingen samen te voegen.

Partijen die nog geen zetels hebben in de Raad moeten ook inleveren:

- Bewijs van betaling waarborgsom kandidaatstelling (H14);
- 20 ondersteuningsverklaringen (H4).

Vermelding op kandidatenlijst

Op de kandidatenlijst staan de gegevens van uw kandidaten in zoals zij zijn geregistreerd in de Basisregistratie Personen (BRP). U kunt zelf kiezen of u (m)/(v) achter de naam wilt plaatsen of dat u wel of geen voornamen vermeldt. Voorbeeld:

de Jong, A.B. (Aad) (m), Hoorn

Zie artikel H2 van het Kiesbesluit.

Waarborgsom bij kandidaatstelling

Doet een partij voor het eerst mee aan gemeenteraadverkiezingen? Of heeft een partij bij de vorige verkiezing geen zetel behaald? Dan moet de partij uiterlijk 14 dagen voor de dag van kandidaatstelling een waarborgsom van €225,- betalen per gemeente waar ze willen meedoen.

De waarborgsom kan gestort worden op rekeningnummer **NL 55 BNGH 028 5004 182** ten name van gemeente Hoorn o.v.v. c.q. 'waarborgsom kandidaatstelling (gevolgd door de naam van de groepering)'.

De waarborgsom wordt terugbetaald als 75% of meer van de kiesdeler wordt gehaald of als géén geldige kandidatenlijst wordt ingeleverd.

Samenvoeging van aanduidingen boven lijst

Een samenvoeging van aanduidingen houdt in dat 2 of meer partijen samen één kandidatenlijst inleveren met daarboven de samenvoeging van hun partijnamen of de afkortingen daarvan. Deze samengevoegde aanduiding staat vervolgens ook op het stembiljet. Alleen partijnamen die al geregistreerd zijn, kunnen worden samengevoegd. De partijen leveren samen één kandidatenlijst in.

Nadat berekend is hoeveel zetels de kandidatenlijst met samenvoeging van aanduidingen heeft gekregen, worden deze zetels aan de gekozen kandidaten toegewezen. Het is dus niet zo dat eventuele zetels die aan deze lijst zijn toegekend, vervolgens nog worden gesplitst per partij. De partijen nemen dan ook als één fractie zitting in het vertegenwoordigend orgaan.

Partijen die bij de voorgaande verkiezing samen één kandidatenlijst hebben ingeleverd, maar bij de volgende verkiezing weer apart aan de verkiezing willen deelnemen, worden op één lijn gesteld met politieke partijen die voor de eerste keer aan de verkiezing deelnemen. Zij moeten dus een waarborgsom betalen, ondersteuningsverklaringen inleveren en voor hun lijstnummer mee loten met andere nieuwe partijen.

Ondersteuningsverklaringen

In sommige gevallen moeten bij de inlevering van de kandidatenlijst ondersteuningsverklaringen worden ingeleverd. Het aantal ondersteuningsverklaringen hangt af van de omvang van een gemeenteraad. In de gemeente Hoorn moeten er 20 ondersteuningsverklaringen worden ingeleverd bij de kandidatenlijst. Hiervoor moet het voorgeschreven model H4 worden gebruikt.

Een ondersteuningsverklaring is een schriftelijke verklaring van een kiezer die deelname van een partij aan de verkiezing ondersteunt. De verklaringen worden afgelegd in het gemeentehuis, van 14 dagen voor de kandidaatstelling tot op de dag van kandidaatstelling. Ondersteuningsverklaringen kunnen alleen worden afgelegd door personen die binnen de gemeente Hoorn als kiezer zijn geregistreerd. Ook personen die zelf op een kandidatenlijst staan mogen een ondersteuningsverklaring tekenen, als zij in de gemeente als kiezer zijn geregistreerd. Een persoon mag maar één ondersteuningsverklaring ondertekenen. Een ondersteuningsverklaring kan **niet** worden ingetrokken.

Partijen moeten op de dag van kandidaatstelling ondersteuningsverklaringen inleveren als zij:

- voor het eerst deelnemen aan de verkiezing, of
- bij de vorige gemeenteraadsverkiezingen geen zetel(s) hebben behaald, of
- als ze deelnemen met een blanco lijst (zonder geregistreeerde aanduiding).

Onderzoek van kandidatenlijsten

Op 3 februari 2026 om 16.00 uur vindt de zitting van het centraal stembureau plaats tot onderzoek van de kandidatenlijsten. Hiervan wordt proces-verbaal opgemaakt. Deze zitting is **niet openbaar**.

Verzuimen

Als ondanks de proefinlevering nog verzuimen voorkomen, dan kunnen deze worden hersteld op 4 en 5 februari 2026 van 09.00 uur tot 17.00 uur.

Bij het herstel van verzuim mogen géén aanvullingen van nieuwe kandidaten worden gedaan. Invulling van de namen van kandidaten op een blanco lijst is achteraf niet mogelijk. De ingevulde kandidatenlijsten mogen worden gekopieerd, zolang de handtekeningen maar origineel zijn.

Besluit geldigheid kandidatenlijsten

Op vrijdag 6 februari 2026 om 16.00 uur beslist het centraal stembureau in een openbare zitting in het gemeentehuis over:

- de geldigheid van de lijsten;
- het handhaven van de daarop voorkomende kandidaten;
- het handhaven van de lijstaanduiding en eventuele lijstcombinaties;
- de nummering van de lijsten.

Lijstnummering

De groepering die in 2022 de meeste raadszetels heeft behaald krijgt lijstnummer 1, enzovoort.

Daarna wordt voor groeperingen die op dit moment nog geen raadszetel hebben geloot.

Als twee politieke groeperingen samen aan de verkiezing deelnemen onder samenvoeging van hun lijstaanduidingen, dan worden de zetels van beide groeperingen bij elkaar opgeteld voor het bepalen van het lijstnummer.

Bij gelijkheid van het aantal beslist het lot. Als een partij sinds de laatstgehouden verkiezingen de geregistreerde aanduiding heeft laten *wijzigen*, heeft dat geen gevolgen voor het lijstnummer. Indien de aanduidingen van twee of meer groeperingen zijn samengevoegd en er dus één lijst is ingeleverd, geldt hetzelfde als bij de laatstgehouden verkiezing aan de gezamenlijke groeperingen of aan ten minste één daarvan, één of meer zetels zijn toegekend. In dat laatste geval worden – voor het toekennen van een nummer - de op de lijsten uitgebrachte aantallen stemmen van de groeperingen waaraan die zetels zijn toegekend, bij elkaar opgeteld.

Artikel 12 en 14 van de Kieswet.

5. Verkiezingsdag woensdag 18 maart 2026

De stembureaus zijn geopend van 07.30 uur tot 21.00 uur. U mag op deze dag overal in de gemeente campagne voeren, maar niet in de stembureaus. De voorzitter van het stembureau ziet hierop toe.

De vaststelling van de uitslag vindt plaats in een paar stappen. Dit is geregeld in de Kieswet.

1. De stembureaus tellen handmatig de stemmen per lijst in het stembureau.
2. De stembureaus brengen hun uitslagen naar de gemeente.
3. Op 19 maart 2026 wordt een centrale stemopneming uitgevoerd (centraal tellen, onder voorbehoud collegebesluit), hierbij worden door het gemeentelijk stembureau de processen verbaal van de stembureaus gecontroleerd en worden de stemmen op kandidaat niveau geteld.
4. Het gemeentelijk stembureau telt de stembureau-uitslagen bij elkaar op.
5. Tot 48 uur voor de zitting van het CSB kunnen inwoners bezwaren indienen.
6. Het centraal stembureau stelt de uitslag vast, op basis van de uitslagen van de gemeentelijk stembureaus.

6. Definitieve uitslag 26 maart 2026

De definitieve uitslag wordt vastgesteld door het centraal stembureau in een openbare zitting op 26 maart om 10.00 uur in het gemeentehuis. Dan wordt ook bekend welke kandidaten zijn gekozen (al dan niet met voorkeursstemmen).

7. Benoeming raadsleden

De gekozen kandidaten ontvangen een benoemingsbrief. Per partij maken we een afspraak om alle administratieve zaken af te handelen. Bij de benoemingsbrief ontvangt men een verklaring van aanvaarding van de benoeming en een verklaring van openbare betrekkingen en nevenfuncties (geloofsbrieven). Formeel moeten deze formulieren uiterlijk binnen 10 dagen ondertekend worden ingeleverd bij de griffier van de gemeenteraad. In verband met de korte periode tussen de verkiezingen en de installatie van de nieuwe raadsleden verzoeken wij u de stukken direct na ontvangst of zo spoedig mogelijk te ondertekenen en in te leveren.

Onderzoek geloofsbrieven

Het onderzoek van de geloofsbrieven zal door de Commissie voor het Onderzoek van de geloofsbrieven plaatsvinden. De raad in oude samenstelling besluit op advies van deze commissie of de benoemden kunnen worden toegelaten als lid van de raad. Bij dit 'geloofsbrievenonderzoek' kan de raad bovendien zaken die rond de verkiezing hebben gespeeld beoordelen.

Afscheid oude raad en installatie nieuwe raadsleden

Op 31 maart 2026 zal afscheid worden genomen van de raad in oude samenstelling.

In de vergadering van de raad op 1 april 2026 worden de nieuwe raadsleden beëdigd en geïnstalleerd. Over deze procedure wordt later meer bekend gemaakt aan de betreffende partijen en kandidaten.

8. Contactpersonen

Matthijs van der Horst
Raadsgriffier
m.vander.horst@hoorn.nl
tel. 06-15315809

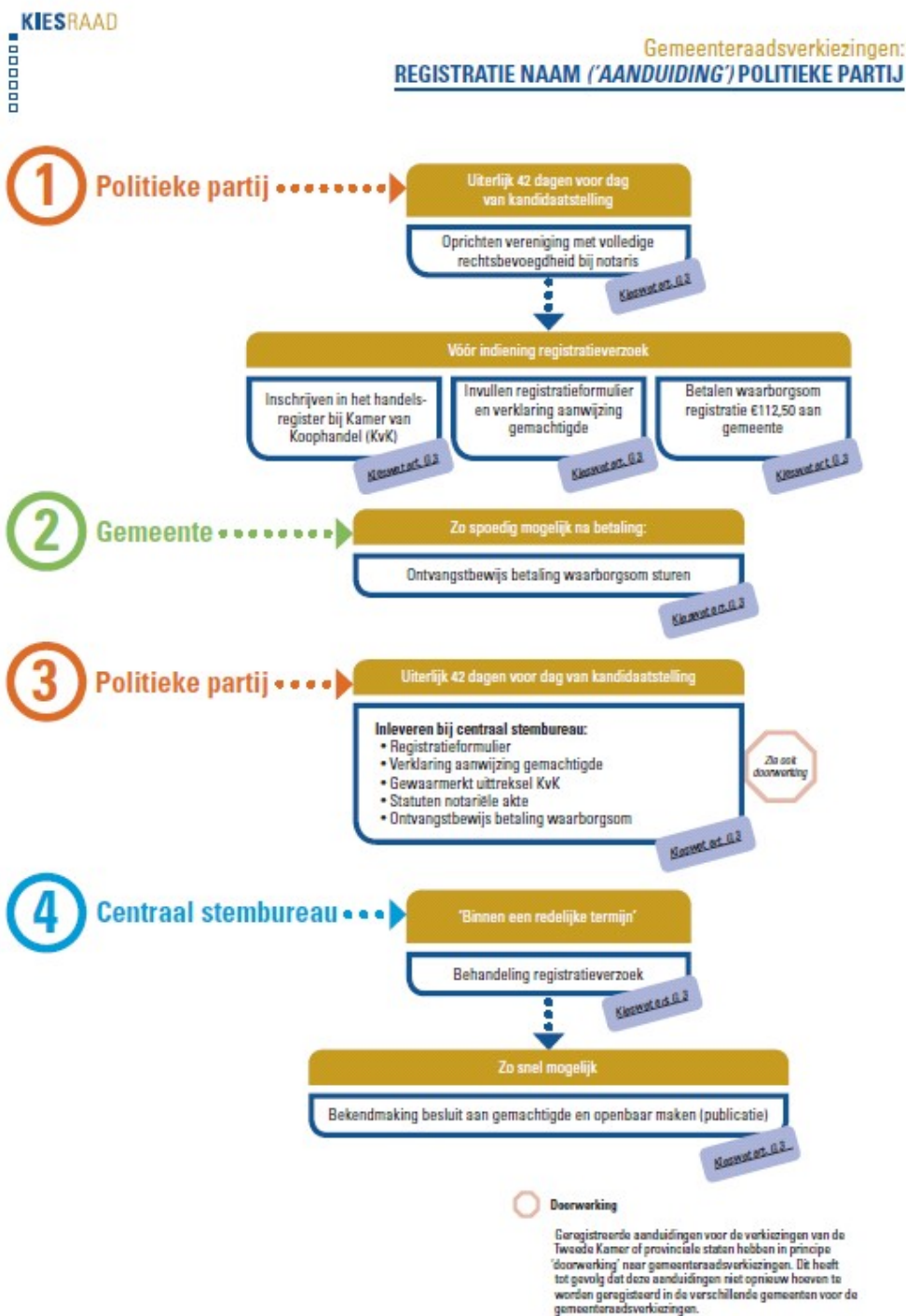
Bianca Kuin
Raadsadviseur
b.kuin@hotmail.com
tel. 06-11221509

Joost Bonenkamp
Raadsadviseur
j.bonenkamp@hoorn.nl
tel. 06-25296554

Esther Dijk
Contactpersoon voor registratie, kandidaatstelling en benoemingen
e.dijk@hoorn.nl
tel. 06-21664788

Tycho Krom
Contactpersoon voor de organisatie van de verkiezingen
ty.krom@hoorn.nl
tel: 06-21343597

Bijlage 1: stroomschema registratie partijen

Bijlage 2: nadere informatie en veel gestelde vragen en antwoorden

Nadere informatie

De actuele wetgeving vindt u in de Kieswet: [wetten.nl - Regeling - Kieswet - BWBR0004627](https://wetten.nl/-/Regeling-Kieswet-BWBR0004627) en het Kiesbesluit: [wetten.nl - Regeling - Kiesbesluit - BWBR0004632](https://wetten.nl/-/Regeling-Kiesbesluit-BWBR0004632)

Op de website van de Kiesraad is veel informatie te vinden over alle onderdelen in het verkiezingsproces: [Gemeenteraadsverkiezingen](https://www.kiesraad.nl/Gemeenteraadsverkiezingen) | [Verkiezingen](https://www.kiesraad.nl/Verkiezingen) | [Kiesraad.nl](https://www.kiesraad.nl)

Veel gestelde vragen en antwoorden per onderdeel

REGISTRATIE AANDUIDING POLITIEKE GROEPERINGS

Hoofdstuk G van de Kieswet

Meest gestelde vragen en antwoorden

1. Bij een registratieverzoek dient de politieke groepering een bewijs van inschrijving in het handelsregister te overleggen. Hoe recent moet dit uittreksel van de Kamer van Koophandel zijn?

Het uittreksel moet recent zijn, omdat anders niet met zekerheid valt na te gaan of de indieners van het verzoek bevoegd zijn de vereniging te vertegenwoordigen. De Kiesraad hanteert bij registratieverzoeken voor de Tweede Kamerverkiezingen de regel dat het bewijs niet ouder dan zes maanden mag zijn. Bij twijfel over de vertegenwoordigingsbevoegdheid kunt u contact opnemen met de Kamer van Koophandel.

Artikelen G 1 lid 3, sub b, G 2, lid 3, sub b, en G 3, lid 3, sub b, van de Kieswet

3. Moet de aanduiding van de politieke groepering overeenkomen met de statutaire naam van de politieke groepering?

Nee, deze aanduiding hoeft niet overeen te komen met de naam zoals die in de statuten van de politieke partij staat.

Zo kan als partijnaam (aanduiding) een afkorting van de statutaire naam worden gebruikt of de volledige statutaire naam al dan niet gevolgd door de afkorting daarvan (eventueel tussen haakjes geplaatst), maar ook een geheel andere aanduiding. De wetgever heeft partijen op dit punt de ruimte gelaten.

Een wijziging van de statutaire naam heeft dan ook geen gevolgen voor de geregistreerde aanduiding. Wil de partij de aanduiding laten wijzigen, dan moet deze daarvoor een wijzigingsverzoek indienen bij het centraal stembureau.

Artikelen G 1, lid 4, G 2, lid 4, en G 3, lid 4, van de Kieswet

4. Een aanduiding mag niet meer dan 35 letters of andere tekens bevatten. Wat moet onder “andere tekens” worden verstaan?

Daarbij moet met name worden gedacht aan cijfers. Naar de huidige interpretatie worden leestekens, haakjes, streepjes en spaties niet meegeteld.

Artikelen G 1, G 2 en G 3, steeds het vierde lid, onder d, van de Kieswet

5. Mag een plaatselijke afdeling van een landelijke partij aan de landelijk geregistreerde aanduiding de plaatsnaam laten toevoegen met het oog op deelname aan gemeenteraadsverkiezingen?

Nee, een toevoeging aan een landelijk geregistreerde partijnaam (aanduiding) is een wijziging van die landelijke registratie. Wanneer een lokale afdeling een lokale toevoeging wil doen (bijvoorbeeld de gemeente- of de provincienaam), is daarvoor een aparte registratie nodig.

Ook moet ergens uit blijken dat de landelijke partij geen bezwaar heeft tegen de registratie op plaatselijk niveau, bijvoorbeeld door een verklaring van geen bezwaar af te geven. Anders kan het centraal stembureau van de provincie of gemeente het registratieverzoek afwijzen, omdat de aanduiding ‘VVD Groningen’ te veel lijkt op de landelijke aanduiding ‘VVD’.

Een nadeel van het registreren van een aan een landelijke partij gelieerde aanduiding is dat deze politieke partij wordt gezien als een nieuwe politieke partij en dus niet in aanmerking komt voor een aantal

faciliteiten zoals voorkeurnummering en vrijstelling van het afleggen van ondersteuningsverklaringen of het betalen van een waarborgsom. De lokale politieke partij heeft verder een eigen bestuur en eigen statuten. *Zie artikel G3 Kieswet.*

6. Kan een registratie van een aanduiding worden gewijzigd?

Ja, het is mogelijk een schriftelijk verzoek tot wijziging van een aanduiding in te dienen bij het centraal stembureau. Dit moet wel tijdig gebeuren. Verzoeken die zijn ingediend na de tweeënveertigste dag voor kandidaatstelling, blijven voor de daaropvolgende verkiezing buiten behandeling. Bij het verzoek tot wijziging behoeft geen waarborgsom te worden betaald. Ook is geen overlegging vereist van een notariële akte. Het gaat immers niet om een nieuw registratieverzoek. Wel is het raadzaam dat de partij een recent uittreksel van de Kamer van Koophandel meestuurt, zodat het centraal stembureau kan vaststellen of de personen die het verzoek tot wijziging indienen wel bevoegd zijn om de vereniging te vertegenwoordigen.

Voor de duidelijkheid: het op lokaal niveau toevoegen van een plaatsnaam aan een landelijk geregistreerde aanduiding is geen verzoek tot wijziging maar moet beschouwd worden als een geheel nieuw verzoek tot registratie. De procedure van artikel G 3 Kieswet is in dat geval dus van toepassing.

Artikelen G 1, G 2 en G3, steeds het zesde lid, van de Kieswet

KANDIDAATSTELLING

Hoofdstuk H van de Kieswet

Meest gestelde vragen en antwoorden

1. Mag na voorinlevering de kandidatenlijst nog worden gewijzigd?

Ja. Wijziging kan wel tot gevolg hebben dat er nieuwe ondersteuningsverklaringen en nieuwe instemmingsverklaringen moeten worden afgelegd. Op de ondersteuningsverklaringen en de instemmingsverklaringen moeten de kandidaten op dezelfde wijze en in dezelfde volgorde worden vermeld als op de kandidatenlijst. Op de dag van kandidaatstelling worden de definitieve kandidatenlijsten ingeleverd. Wel kan degene die de lijst heeft ingeleverd, eventuele verzuimen herstellen die het centraal stembureau heeft gesignaleerd bij het onderzoek. Dit kan uiterlijk tot de tweede dag na de kandidaatstelling, tot 17.00 uur.

De voorinlevering is een controle om ervoor te zorgen dat de officiële inlevering op de dag van kandidaatstelling snel en soepel verloopt. De voorinlevering is geen vervanging van de kandidaatstelling, ook niet als alle stukken bij de voorinlevering al correct zijn.

Artikelen H 3 en I 2, van de Kieswet

2. Zijn er verschoonbare redenen voor het te laat indienen van een kandidatenlijst?

De kandidaatstelling vindt op een bij wet vastgestelde dag en tijdstip plaats (voor de komende gemeenteraadsverkiezingen: **2 februari 2026**).

Op de 44ste dag voor de stemming worden de lijsten ingediend bij het centraal stembureau tussen 9.00 uur en 17.00 uur. Een lijst die te laat wordt ingeleverd, wordt ongeldig verklaard.

Artikelen I 4, I 5 en I 7 Kieswet

3. Kunnen kandidaten worden geschrapt en leidt dit tot een lege plek op de kandidatenlijst?

Na de dag van kandidaatstelling kan een ingediende lijst niet meer op verzoek van partijen of kandidaten worden gewijzigd. Wel kan het centraal stembureau bij de beoordeling van de kandidatenlijsten tot de conclusie komen dat een kandidaat moet worden geschrapt. Dit leidt overigens niet tot een lege plek op de lijst. De daaropvolgende kandidaten op de lijst schuiven dan gewoon een plaats op.

4. Wanneer zijn de kandidatenlijsten bekend? Wanneer zijn de Kandidatenlijsten onherroepelijk vastgesteld?

Onmiddellijk na de zitting van het centraal stembureau op de dag na de kandidaatstelling, worden de kandidatenlijsten ter inzage gelegd. Na de zitting van het centraal stembureau zijn er nog twee dagen om

verzuimen te herstellen. Op de derde dag na de zitting van het centraal stembureau besluit het centraal stembureau over de geldigheid van de lijsten en het handhaven van de daarop voorkomende kandidaten en over het handhaven van de daarboven geplaatste aanduiding. Deze openbare zitting van het centraal stembureau begint om 17.00 uur. Tot en met vier dagen na deze openbare zitting kan nog beroep bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State worden ingesteld tegen het besluit van het centraal stembureau over de geldigheid van de kandidatenlijsten. Uitspraak in beroep vindt plaats uiterlijk op de zesde dag nadat het beroepschrift is ontvangen.

Artikel 17 Kieswet

5. Mogen kandidaten ook zelf een verklaring van ondersteuning ondertekenen?

Ja, mits de persoon als kiezer is geregistreerd binnen de gemeente.

Artikel H 4, tweede lid, van de Kieswet

6. Hoeveel kandidaten mogen op een lijst staan?

Op een kandidatenlijst mogen ten hoogste vijftig kandidaten geplaatst worden.

Alleen in het geval dat bij de laatstgehouden verkiezingen meer dan vijftien zetels behaald zijn, mag op de lijst een aantal namen worden geplaatst dat ten hoogste tachtig bedraagt. Deze aantallen gelden zowel voor de gemeentelijke, provinciale als landelijke verkiezingen.

Artikel H 6 van de Kieswet

7. Hoe worden kandidaten op een kandidatenlijst vermeld?

Een kandidaat wordt op de kandidatenlijst vermeld met naam, voorletters, geboortedatum en woonplaats.

Achter de voorletters kan tussen haakjes de roepnaam van de kandidaat worden vermeld. Nadere aanduidingen van de naam mogen aan de naam worden toegevoegd, mits op de gebruikelijke wijze afgekort, bijvoorbeeld: sr. of jr. Een kandidaat die gehuwd is (geweest) of wiens partnerschap geregistreerd is (geweest), kan op vier verschillende manieren op de lijst worden vermeld:

- a) vermelding met uitsluitend de eigen geslachtsnaam;
- b) vermelding met uitsluitend de geslachtsnaam van de (ex) echtgenoot of de (ex) geregistreerd partner;
- c) vermelding met de eigen geslachtsnaam, gevolgd door een liggend streepje en de geslachtsnaam van de (ex) echtgenoot of de (ex) geregistreerd partner;
- d) vermelding met de geslachtsnaam van de (ex) echtgenoot of de (ex) geregistreerd partner, gevolgd door een liggend streepje en de eigen geslachtsnaam.

Achter de voorletters of, indien vermeld, de roepnaam, mag ter aanduiding van het geslacht de toevoeging "(m)" of "(v)" worden geplaatst.

Artikel H 2 van het Kiesbesluit. Circulaire van de minister van BZK van 12 december 1998 over de wijze van vermelding van kandidaten op kandidatenlijsten

8. Mogen achter de namen van de kandidaten bij een samenvoeging van aanduidingen de partijachtergronden van de kandidaten worden weergegeven?

Nee. In artikel H 2 van het Kiesbesluit is bepaald op welke wijze een kandidaat kan worden opgenomen op een kandidatenlijst (zie ook het antwoord op de vorige vraag). Hier wordt gesproken over nadere aanduidingen achter de naam. Dit artikel biedt echter geen ruimte om partijachtergronden achter de namen van de kandidaten te plaatsen.

Artikel H 3, lid 3, Kieswet, artikel H 2 Kiesbesluit

Circulaire van de minister van BZK van 12 december 1998 over de wijze van vermelding van kandidaten op kandidatenlijsten

9. Wordt een kandidaat die nog geen 18 jaar is geschrapt van een kandidatenlijst?

Nee. Kandidaten moeten om benoemd te kunnen worden voor de gemeenteraad 18 jaar of ouder zijn, wonen in de gemeente waarvoor de verkiezing plaatsvindt en niet zijn uitgesloten van het kiesrecht. De toets datum van de woonplaats en de leeftijdsvereiste is de dag van (eventuele) toelating tot de gemeenteraad.

Een kandidaat die jonger dan 18 jaar is, mag op de kandidatenlijst worden geplaatst, maar moet meerderjarig worden tijdens de zittingsduur van de nieuw te kiezen gemeenteraad. De toetsing van de

vereisten voor het lidmaatschap wordt door de 'oude' gemeenteraad uitgevoerd bij het zogenoemde geloofsbrievenonderzoek.
Artikelen I 6, lid 1 onder e, en V 4 Kieswet

9. Mag een niet-Nederlander die minder dan 5 jaar in Nederland woont, op een kandidatenlijst voor de gemeenteraadsverkiezingen worden geplaatst?

Voor EU-onderdanen geldt dat zij onder dezelfde voorwaarden als Nederlandse ingezetenen actief en passief kiesrecht hebben. De eis van vijf jaar onafgebroken legaal verblijf in Nederland geldt voor hen dus niet. De overige niet-Nederlanders dienen te voldoen aan het vereiste dat zij vijf jaar onafgebroken legaal verblijf in Nederland hebben, voordat ze hun kiesrecht kunnen uitoefenen. Het vereiste van vijf jaar ingezetenschap speelt echter formeel nog geen rol bij de kandidaatstelling. De toetsing van de vereisten voor het lidmaatschap van het vertegenwoordigend orgaan wordt uitgevoerd bij het geloofsbrievenonderzoek.

Dit betekent dat ook een niet-Nederlander, niet zijnde een EU-onderdaan, op de kandidatenlijst mag worden geplaatst ook al voldoet hij nog niet aan het vereiste van vijf jaar onafgebroken legaal verblijf in Nederland.

Artikelen B 3 en V 4 van de Kieswet, artikel 10 van de Gemeentewet

10. Mag informatie van een kandidaat op een identiteitsbewijs i.v.m. privacy deels afgeschermd zijn bij de kandidaatstelling?

Nee, aangezien de kopie op de dag van kandidaatstelling een wettelijke basis heeft, zie Kieswet artikel H9, is het afschermen van gegevens zoals het Burgerservicenummer (BSN) op deze kopie dus niet toegestaan. Burgers worden steeds vaker alert gemaakt op de mogelijkheid van identiteitsfraude en kunnen voor de bestrijding daarvan soms gegevens op een kopie van hun identiteitsbewijs afschermen. Hierbij moet echter een onderscheid worden gemaakt tussen gevallen waarin het overhandigen van een kopie van het identiteitsbewijs wettelijk verplicht is en gevallen waarin dit niet wettelijk verplicht is (zoals het inleveren van een kopie bij een hotelovernachting). Het overschrijven of anonimiseren van de kopie van het identiteitsbewijs is alleen toegestaan voor kopieën zonder wettelijke verplichting.

11. Wat als een persoon niet in staat is tot ondertekenen van documenten voor kandidaatstellingsprocedure?

Personen die niet in staat zijn tot ondertekening, kunnen een aantekening krijgen in hun identiteitsbewijs 'niet in staat tot tekenen'. Wanneer het centraal stembureau deze aantekening op het identiteitsbewijs ziet staan, is geen handtekening van de betreffende persoon op het document vereist.

12. Maakt het voor de kandidaatstelling uit waar de kandidaat woont?

Nee, bij gemeenteraads-, herindelings-, waterschaps-, en provinciale statenverkiezingen hoeft een kandidaat nog niet te wonen in het gebied (gemeente, waterschap of provincie) waar hij zich kandidaat stelt. Stelt hij zich bijvoorbeeld kandidaat voor een provincie, dan mag hij op het moment van kandidaatstelling nog wonen in een andere provincie.

Wel moet deze kandidaat dan een verklaring van voorgenomen vestiging inleveren. De kandidaat geeft hiermee aan bereid te zijn om te verhuizen als hij wordt gekozen. Een volksvertegenwoordiger woont uiteindelijk namelijk altijd in het gebied waarvoor hij als vertegenwoordiger optreedt. Of de kandidaat in het betreffende gebied woont, wordt bij zijn toelating (tijdens het geloofsbrievenonderzoek) getoetst.

Zie artikel H7 Kieswet en artikel V 4 Kieswet

13. Kan een kandidaat op meerdere kandidatenlijsten staan?

Uitgangspunt is dat iemand maar één keer gekozen kan worden bij een verkiezing. Of een kandidaat op meerdere kandidatenlijsten kan staan, hangt af van de verkiezing.

Het is bij gemeenteraadsverkiezingen niet toegestaan dat iemand binnen één gemeente op kandidatenlijsten van meerdere partijen staat. Wel is het toegestaan dat iemand kandidaat staat in de gemeente waar hij woont, en kandidaat is bij de verkiezing in één andere gemeente. De kandidaat moet dan een verklaring van voorgenomen vestiging inleveren. Degene geeft hiermee aan bereid te zijn om te verhuizen als hij wordt gekozen. Een volksvertegenwoordiger woont uiteindelijk altijd in het gebied waarvoor hij als vertegenwoordiger optreedt. De vereisten voor het lidmaatschap worden tijdens het

geloofsbrievenonderzoek getoetst. Iemand kan maar één verklaring van voorgenomen vestiging inleveren. Als een persoon zich meerdere keren kandidaat heeft gesteld buiten zijn eigen gemeente, dan schrapt het centraal stembureau de naam van die kandidaat van al die lijsten. *Zie artikel H7 en artikel I 6 Kieswet.*

14. Wat gebeurt er als een kandidaat overlijdt voor de dag van stemming?

Als een kandidaat overlijdt vóór de definitieve vaststelling van de kandidatenlijst, dan kan de partij eventueel verzoeken om de kandidaat van de lijst te halen. Hiervoor moet de partij bij inlevering van de kandidatenlijst een uittreksel uit het register van overlijden of een afschrift van de akte van overlijden overhandigen. Het centraal stembureau schrapt de kandidaat dan van de lijst.

Als een kandidaat overlijdt na de definitieve vaststelling van de kandidatenlijsten door het centraal stembureau, dan kan deze volgens de Kieswet niet meer van de kandidatenlijst afgehaald worden.

Zie artikel I 6 Kieswet.

NUMMERING KANDIDATENLIJSTEN

Hoofdstuk I van de Kieswet

Meest gestelde vragen en antwoorden

1. Volgens welke regels vindt de nummering van de lijsten plaats?

Eerst worden de lijsten genummerd van partijen die al bij de vorige gemeenteraadsverkiezingen één of meer zetels hebben behaald. Het aantal stemmen dat de partijen bij de vorige verkiezing hebben behaald, bepaalt de volgorde van toekenning van de nummers. De partij die het grootste aantal stemmen heeft behaald, krijgt nummer 1, enz.

Zie Kieswet art. I 14.

2. Hoe gaat loting bij de nummering van de lijsten in zijn werk?

Het centraal stembureau is vrij in de wijze waarop de loting wordt vormgegeven. Bij een loting is het wel van belang dat de aanduidingen van de politieke groeperingen die bij de loting betrokken zijn, duidelijk herkenbaar worden genoteerd op papier van gelijk formaat en gelijke kleur, waarna deze papieren allen op dezelfde wijze worden gevouwen. De trekking van elk lot dient in het openbaar plaats te vinden en zichtbaar te zijn voor aanwezigen.

VASTSTELLING UITSLAG EN ZETELVERDELING

Hoofdstuk P van de Kieswet

De vaststelling van de uitslag vindt plaats in een aantal stappen. Dit is geregeld in de Kieswet.

1. De stembureaus tellen handmatig de stemmen per lijst in het stembureau.
2. De stembureaus brengen hun uitslagen naar de gemeente.
3. Op 19 maart 2026 wordt een centrale stemopneming uitgevoerd (centraal tellen, onder voorbehoud collegebesluit), hierbij worden door het gemeentelijk stembureau de processen verbaal van de stembureaus gecontroleerd en worden de stemmen op kandidaat niveau geteld.
4. Het gemeentelijk stembureau telt de stembureau-uitslagen bij elkaar op.
5. Tot 48 uur voor de zitting van het CSB kunnen inwoners bezwaren indienen.
6. Het centraal stembureau stelt de uitslag vast, op basis van de uitslagen van de gemeentelijk stembureaus. Dit gebeurt in een openbare zitting.

Meest gestelde vragen en antwoorden

21. Hoe is de rangschikking van kandidaten als één of meer kandidaten met voorkeurstemmen worden gekozen?

Het centraal stembureau rangschikt van iedere lijst waaraan voldoende zetels zijn toegekend, de kandidaten zodanig dat de kandidaten die via voorkeurstemmen zijn gekozen bovenaan staan. Kandidaten worden vermeld in de volgorde waarin de zetels zijn toegewezen, dus naar grootte van het aantal stemmen. Als aantallen gelijk zijn, beslist het lot. Vervolgens worden de op de lijst voorkomende kandidaten die de voorkeursdrempel hebben gehaald, gerangschikt in de volgorde van de aantallen op hen uitgebrachte stemmen. Het gaat hierbij dus om kandidaten die niet via voorkeurstemmen zijn gekozen, maar die in totaal wel een aantal stemmen hebben verkregen dat groter is dan 25% van de kiesdeler.

Tenslotte worden, in de volgorde van de lijst, gerangschikt de overige op de lijst voorkomende kandidaten.

Artikelen P 19 en P 15 van de Kieswet

BENOEMING

Hoofdstuk V van de Kieswet en de Gemeentewet

Zodra de uitslag is vastgesteld, wordt de kennisgeving van benoeming uitgereikt. In de praktijk wordt het zo georganiseerd dat alle benoemde raadsleden naar het gemeentehuis komen om de kennisgeving in ontvangst te nemen en om gelijk alle benodigde stukken in orde te maken. U ontvangt hierover nog nadere informatie.

Meest gestelde vragen en antwoorden

1. Wanneer vinden het onderzoek van de geloofsbrieven en de eerste samenkomst van de raad in nieuwe samenstelling plaats? Welke stukken dienen te worden overgelegd?

Het geloofsbrievenonderzoek wordt gehouden door de raad in oude samenstelling. De raad kan beginnen met het onderzoek van de geloofsbrieven nadat een benoemde zijn benoeming heeft aangenomen en de stukken heeft overgelegd waaruit moet blijken of hij voldoet aan de vereisten voor het raadslidmaatschap.

De raad kan besluiten uit haar midden een commissie voor het onderzoek van de geloofsbrieven te benoemen. Deze commissie doet in een openbare raadsvergadering verslag van de bevindingen, waarna de raad besluit over de toelating. Tegelijkertijd velt de raad ook een oordeel over het verloop van de verkiezing en de vaststelling van de uitslag op basis van het proces-verbaal van het centraal stembureau.

Het is dus **niet** mogelijk dat de oude raad en de nieuwe raad op dezelfde dag bijeen komen voor zowel het geloofsbrievenonderzoek als de beëdiging.

Wettelijk gezien heeft de benoemde tot de tiende dag na de kennisgeving van zijn benoeming om schriftelijk mededeling te doen dat hij zijn benoeming aanneemt (artikel V2, eerste lid, Kieswet). Gezien de korte tijd tussen de benoeming en de installatie van de nieuwe raad, is het wenselijk dat de benoeming zo snel mogelijk wordt aanvaard.

Artikel C 4 en V 4 Kieswet, artikel 18 Gemeentewet

2. Op welk tijdstip vangt het lidmaatschap van een vertegenwoordigend orgaan aan?

Het lidmaatschap van een vertegenwoordigend orgaan vangt bij een tussentijdse vacature aan zodra positief over de toelating is besloten en deze beslissing aan de benoemde is medegedeeld. Na een verkiezing vangt het lidmaatschap aan op de dag waarop de raad voor de eerste keer in nieuwe samenstelling bijeenkomt.

De feitelijke werkzaamheden vangen pas aan na het afleggen van de eed of belofte. Dan vangt ook het recht op vergoeding aan.

Artikel 18 en 95 Gemeentewet

3. Wat zijn de met het raadslidmaatschap onverenigbare betrekkingen en verboden handelingen?

Op grond van artikel V 4 van de Kieswet wordt bij het onderzoek van de geloofsbrieven nagegaan of de benoemde geen met het lidmaatschap onverenigbare betrekking vervult.

Voor het raadslid gelden de volgende onverenigbare betrekkingen:

- minister
- staatssecretaris
- lid van de Raad van State
- lid van de Algemene Rekenkamer
- Nationale ombudsman of substituut-ombudsman
- Commissaris van de Koning
- gedeputeerde
- secretaris van de provincie
- griffier van de provincie
- burgemeester
- wethouder
- lid van de rekenkamer
- gemeentelijk ombudsman of lid van de ombudscommissie
- lid van een deelraad
- lid van het dagelijks bestuur van een deelgemeente
- ambtenaar, door of vanwege het gemeentebestuur aangesteld of daaraan ondergeschikt.

Een raadslid mag wel ambtenaar van de burgerlijke stand zijn, of werkzaam zijn voor een school voor openbaar onderwijs. Een raadslid mag niet werkzaam zijn bij het korps in de politieregio waarvan de gemeente waar hij raadslid is, deel uitmaakt. De reden hiervan is dat hij ondergeschikt is aan het gezag van de burgemeester in het kader van de handhaving van de openbare orde en veiligheid. Dat valt niet te rijmen met de bevoegdheid van de agent die hij heeft als raadslid om de burgemeester ter verantwoording te roepen over het door hem gevoerde beleid. Hierbij speelt ook mee of iemand werkzaam is bij een territoriaal of functioneel onderdeel.

Een raadslid mag gedurende een korte periode ook wethouder zijn. Dat is het geval als een zittende wethouder na de verkiezingen raadslid is geworden. Bij de collegevormig zal deze persoon, in het geval hij zou kunnen doorgaan als wethouder, moeten kiezen tussen het raadslidmaatschap en de functie van wethouder. De uitzondering heeft dus betrekking op de periode na verkiezingen dat de wethouder demissionair is.

Daarnaast zijn er ook verboden handelingen voor een raadslid. Deze zijn opgenomen in artikel 15 van de Gemeentewet. Als hiervan sprake is op het moment van aanvaarding van het raadslidmaatschap zal hiervoor een oplossing gezocht moeten worden door de benoemde voordat hij als lid kan worden toegelaten. Zo zal bijvoorbeeld een advocaat die werkzaam is in een geschil ten behoeve van de gemeente dan wel de wederpartij de zaak kunnen overdragen aan een collega. Ook stelt de raad voor zijn leden een gedragscode vast (volgens artikel 15, derde lid, Gemeentewet), waarin bijvoorbeeld wordt aangegeven welke nevenfuncties wel of niet aanvaardbaar zijn.

Artikel 13 en 15 van de Gemeentewet